

**на
БАПТИ**

БЕЧА 1947

На Варті

ВЕСНА 1947

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ В ІНСБРУКУ

ІНСБРУК

1947

Видало

Українське Студентське Об'єднання в Інсбруку
для внутрішнього вжитку своїх Членів.

Зредагував це число з доручення Проводу УСОІ
Микола Денисюк.

Обкладинка роботи арт. мал. Мирона Левицького.

Два роки

Минає саме два роки, як 3. червня, несповні місяць по закінченні другої світової війни, відбулися в Інсбруку перші студентські сходи, які були заразом чи не першими на чужині, в новій дійсності, взагалі. Сьогодні, коли перед нами питання з'ясування шляхів праці студентської організації нашого середовища, ми хочемо зупинитись на трьох, на нашу думку, важливих моментах, а саме: по-перше — прослідити шляхи організаційного росту студентського життя, по-друге — звернути увагу на проблему характеру студентської організації і по-третє — торкнутися хоч коротко питання змісту праці.

1.

Вже сам ріст кількості членів Українського Студентського Об'єднання Інсбрук, із 41, що було прийнятих на перших сходинах, до 250, що їх тепер начисляє наша організація, надав деякого розмаху праці та організаційних форм. І хоч як самозрозумілим виглядає питання кінцевості існування студентської організації, не можна забути двох моментів, які набирали в початках нашої праці важливого значення та ставали навіть предметом жвавої дискусії, і то не лише на нашому терені. Це — по-перше — намагання деяких кругів старшого українського громадянства звести студентську організацію до ролі „секції культурної праці“, (намагання які і тепер ще живуть серед деяких одиниць, знайшовши до цього пригожу почву в зовнішніх, від нас незалежних обставинах) і по-друге — становище тодішніх кругів НОУС-у (Національне Об'єднання Українських Студентів) здефініюване в двох пунктах: а) „творення нових студентських організацій є в теперішню пору недоцільне“, та б) — одиницями правними спадкоємцями та уповноваженими до праці серед українського студентського загалу є філії цієї ж організації, згідно їх голови. Це довело в свій час до кінцевості резолюції УСОІ, в яких не признавалося права „представникам бувших студентських організацій“ говорити в імені студентського загалу. Право це надавалося виключно проводам студентських організацій, покликаним до праці за принципом вільних виборів.

Вже з самого початку праці УСОІ ставала перед проводом кінцевість знайти дороги до порозуміння всіх студентських організацій на чужині, щоб так створити центр, з якого можна було б кермувати працею всіх студентських організацій, і який то центр

мав би право репрезентувати наше студентство перед чужинецькими колами чи відповідними українськими центральними установами. Резолюції УСОІ з того часу видвигали конечність створити такий осередок, що знайшло свою провізорійну реалізацію в покликанні до життя Тимчасового Всестудентського Ініціативного Комітету дня 3. вересня 1945 року, а відтак, три місяці пізніше, в наданню прав центральної студентської організації — ЦЕСУС-ові, Центральному Еміграційному Союзові Українського Студентства. Сьогодні не можна ніяк відривати праці УСОІ від праці Централі, від життя других студентських осередків. Конференції, виміна думок, видань, студентських журналів — все це формувало організаційні шляхи росту нашої організації. І тепер, коли членство УСОІ зросло до чверть тисячки, то всупереч деяким злобним писанням, які закидуючи ЦЕСУС-ові „біганину, крик, шум, пусту, безцільну метушню“, бачили в ньому лише „пятьомкінські села“, ЦЕСУС об'єднує 21 студентських організацій із 2279 членами, в той час, коли поза ЦЕСУС-ом залишилося ще 407 студентів, із того деяка кількість розкинена по малих групах, не маючи тимсамим змоги творити окремі студентські організації. Коли взяти під увагу наші обставини, наші правні можливості та загальне моральне тло — тоді це немалі успіхи нашої Централі, якої членом є УСОІ.

Ми не зупиняємося над поодинокими фазами нашої праці. На це є звіти з цих періодів, а для тих товаришів, які жили організованим життям, вони відомі їм з їх праці чи участі в ній. Підсумовуючи лише наші досягнення в організаційній ділянці, успішність праці в поодиноких фахових секціях, делегатурах, із яких одні в міру впливу своїх членів, перестали існувати (Форарльберг), другі стали самостійними студентськими організаціями (Зальцбург), треті, користаючи з більшого скупчення своїх членів в житлових приміщеннях, мають змогу проводити систематичну працю (Ляндек), ми хочемо ще раз і ще раз підкреслити, що характер студентської організації ніколи не визначатиме скількість, а якість її членів, але індивідуальна напруга кожного з нас, але наша постава до пекучих проблем дня, наша охота „йти крізь вітри та бурі“, не шукаючи ніде марних почестей та задоволення амбіцій, а даючи працю для загалу, який цієї праці потребує.

2.

Розв'язуючи вже питання організаційної схеми українського студентського життя закордоном виринула основна, річева та важлива проблема: який саме характер має мати нова студентська організація? Було тоді засадничо три концепції: 1. воскрешати сту-

дентське життя сперед 1939 року, 2. перещіплювати деякі теоретичні міркування кругів НОУС-у та 3. шукати нових основ для визначення характеру праці та методів, не рідшаючись зразу ж на якийсь стисло окреслений тип, а даючи тим змогу розвинути поодиноким студентським організаціям свої рямці праці, почути безпосередньо від студентського загалу гадки про його потреби та становище до цих питань, що виринули по закінченні другої світової війни, по деякій переоцінці вартостей та методів боротьби, а щойно тоді пошукати остаточної розв'язки цієї справи.

Маючи на увазі таку постанову, рішено покласти в основу нової студентської організації її аполітичний характер. Але вже з самого початку було ясно, що до цього треба мати вироблене студентство та добру волю тих, які такими шляхами йдучи, хочуть шукати правильного зерна в духовій вартості молодого людини. Виринала вже тоді небезпека — що ця аполітичність приготовляє собі „заразом гніздо і гриб“, себто — приготовляючи всі можливості до свободної виміни думки, вона давала дані до цього, щоб ця аполітичність остаточно одного дня знайшла свій кінець, присипана незрозумінням її суті. Причиняючись до такого поставлення справи на всестудентському терені в вересні 1945 року, ми бачили в цьому велику перевагу, яка давала всім студентам свободно висловлювати свої думки серед своїх ровесників, щоби шляхом виміни та конфронтації будувати свій власний світогляд, а по-друге, щоб дати в цей спосіб усім студентам можливість зібратися в рямцях однієї студентської організації. Такі принципи починають тут і там колихатися, і життя покаже наскільки Централя буде в силі, закінчивши свій перший період праці на організаційнім відтинку, перейти до формування питань змісту праці та характеру, щоб у цей спосіб довести суть студентської організації на належні для неї висоти. Серед деяких студентських згуртувань, як напр. у Мюнхені, виринуло вже відносно гостро питання диференціації поглядів студентів, які збираючись у поодиноких групах, стараються йти певними для себе спільними шляхами. Які можливості розвитку такого бігу речей? На нашу думку тут дві дороги: або — справу студенти ці беруть неповажно, розглядають її свідомо чи несвідомо як дитячу іграшку, або з зав'язків цих груп можуть вийти серйозні світоглядні центри, які відтак можуть стати і початком політичних груп. Це вже питання, чи це позитивне явище — чи ні. Чи занадто велика, часто поверховна диференціація поглядів не є так само шкідлива, як ніяка. На це може дати відповідь перш за все — майбутнє і вартість тих людей, які до цієї справи підходять. А на це треба бути в тому середовищі, треба обсервувати і щойно тоді винести чи скріпити своє рішення. Чому ми торкаємося цього

питання, яке на нашому терені покищо не актуальне? Саме тому, що в другий рік праці нашої організації, треба, закінчивши період скріпленої організаційної підготовки, піти на шляхи будови глибокого змісту праці, повернутися до студентського загалу, де є справжні джерела рушійних сил, а не серед закоханих у собі амбіціонерських груп, не серед намагань одиниць оволодіти „масою“, захищаючись уперто пожовклими від років, і не знати чи вірними, мандатами, не серед політичних спекуляцій захованих рук, що тягнуть нитки манекінів. Серед самого студентства, серед його еліти, серед її духового відновлення джерело сили студентського загалу, студентської організації. Серед еліти — яка знає відки вона вийшла і куди має прямувати. Серед еліти, яка вміла заплатити найдорожчим тоді, коли на це була вимога часу.

3.

Розглянувши всі ці речі, які є передумовою правильної праці студентської організації, перед нами щойно тепер виростає на весь свій колосальний ріст питання змісту праці — питання що дати молодій людині, яка пройшла стільки заломань, яка бачила своїми очима, як проповідувани з трибун народніх вождів правди стали нагими та агітаційними лише словами, як вони самі, проповідувачі цих правд, переходили через них із холодним серцем та розрахованим на свій лиш успіх, розумом, не вважаючи на ніякі закони ні людські, ні — божі. Як підійти до цієї людини, як підійти до себе самого? Чейже мусимо мати на увазі, що думаючи про зміст праці, треба мати перед очима: середовище, для якого призначена ця праця, людей, що творять джерело цієї теорії чи правди та вкінці саму правду, сам глибокий зміст.

Щодо середовища, щодо характеру студентського загалу, в нас уже втерта є звичка нарікати на його байдужість. Так. Але скажімо правду, ця байдужість не більша, як у інших народів, які мають куди більші дані до свого росту та більше можливостей свої думки перевести в дійсність. І так, наприклад, на Бернському університеті (Швайцарія), на анкету в справі деяких політичних проблем, що її розіслала редакція університетської студентської газети, з 2500 студентів відповіло лише всього — три чи чотири. („Бернер Студент“ ч. 1, листопад 1946). Коли взяти під увагу наші зовнішні обставини, в яких студентству приходиться працювати, тоді наше студентство таки багато краще презентується на тому відтинку свого зацікавлення. Не варто тратити даремне часу, розписуючись про хиби нашого студентського загалу; краще погляньмо на себе самих, зачнімо все оцінку від себе самого, від свого я, що має перед собою дорогу: вибрати шлях життя. Війна розорала

душі і зрушила наші думки, ми були наставлені в деякому напрямі нашого національного здійснення довгих стремлень, розчарування з деяких моментів ходу подій як зовнішнього, так і внутрішнього характеру, не могло не відбитися на нас, молодих, на нас, що саме формували свій світогляд. Багато з нас „гнали гончі листи по цілій Європі, багато з нас симулювало самогубства, і мало стільки прибраних імен, що коли нас задержала де поліція, нам важко було зараз пригадати, чи ми звемось у цьому моменті Жорж Мішель, чи Альфред Штейгер, чи Ернст Штуммер, чи Оттоне дель Ляго“, багато з нас перейшло страхіття, які навчили цінити життя як боротьбу за нього. І дивно тепер, що раптом важко цій людині дивитися знову на світ погідними очима, не вбачаючи в ньому підступу та змагань за свої лише інтереси? Чи дивуватися тепер людині цій, що вона шукатиме наполегливо шляхів до здійснення своїх задумів з іще більшою впертістю, ще з більшим самовідреченням, чи дивуватися, що людина ця дивиться скептично на свої збірні правди, шукаючи в усьому свого зерна своєї правди? Але одне є для цієї людини вічне тривке — це дорога, якою рішилася йти. І коли сьогодні передова ідеологія боротьби переходить може внутрішню еволюцію в бік тих потреб, які саме є найбільш зрозумілими, тоді з боку всіх противників падає слово критики: вони хотіли б одного: що б раз відійшла уже набік ця вічна наполеглива свідомість, що лише традиція впертих змагань має право на голос у збірності, ці люди над усе ненавидять цю ідею, бо вони інші, бо вони не можуть зрозуміти, що не заплативши нічого, нічого не можна жадати.

Студентське середовище має виховувати нових сильних людей, має дати зміну кадрів. Які ці кадри будуть — така буде майбутність. І тому така вперта боротьба за це середовище. І тому ще більша мусить бути конечність ясно поставити перед загальом: або -- або. Ми не входимо тут у подробиці побудови світогляду студента — це зовсім друга річ. Ми хочемо лише підкреслити — що змаганням нашого середовища було дати людей чесних, людей свідомих своїх завдань, людей, які здобувають свій світогляд, не накинений, не проголошений, а здобутий.

4.

За нами два роки праці.

Знову відкривається перед новим проводом дорога до нових можливостей, знову прийдуть нові люди на старі пости, знову піде студентське життя своїм руслом упертої праці на відтинку студій і на відтинку особистого росту, знову прийдуть дні, серед яких треба буде вибирати правильний шлях, відрізнити зло від добра,

щирість від пози, — і знову — віримо — прийдуть успіхи. І коли перейдуть роки, коли за нами залишаться університетські мури, коли вилиняє захована десь членська виказка студентської організації, коли життя поставить перед нами інші труднощі та інші завдання, нехай у нас залишиться спогад і слід наших спільних днів, наших доріг, які вели нас часто може в молодечій незгоді, протиріччі, але які мали цю велику перевагу, що вони були молоді.

На порозі нової праці наше найщиріше бажання успіхів і віри.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УСОІ

В суботу, дня 21. червня 1947 р. в викладовій залі 22-24 Інсбруцького (Нового) Університету при Інрайнштрассе 52

відбудуться

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Українського Студентського Об'єднання
в Інсбруку.

Д е н н и й п о р я д о к :

- 1) Відкриття і вибір президента Загальних Зборів.
- 2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
- 3) Звіт з діяльності уступаючого Проводу й Контр. Комісії.
- 4) Дискусія.
- 5) Удільнення абсолюторії уступаючому Проводові.
- 6) Вибір нового Проводу.
- 7) Вибір делегатів на Загальні Збори ЦЕСУС-у.
- 8) Вибір делегатів на Всестудентський З'їзд.
- 9) Евентуалії.

До участі в Загальних Зборах допущені тільки звичайні і надзвичайні члени УСОІ.

Початок Загальних Зборів о год. 8-ій рано. Якщо в означеній годині не явиться вимагана статутом кількість членів, потрібна до відбуття Загальних Зборів, то Загальні Збори відбудуться годину пізніше без огляду на кількість приявних Членів, в цьому самому приміщенні з таким самим порядком нарад.

З а п р о в і д УСОІ:

Голова: Володимир Білінський вр. Секретар: Яросл. Крив'як вр.

Високе шкільництво в УРСР

Для учня середньої школи в Галичині звичайно поняття високої школи покривалося з поняттям університету. Високі школи, які не були університетами, вважалося чимсь винятковим. Вони обмежувалися до новіших дисциплін (технічні, торговельні науки, ветеринарія), які не поміщувалися в рямцях традиційних чотирьох університетських факультетів.

Високе шкільництво України, як і цілого Радянського Союзу, має інший характер. Вже на перший погляд відзначається воно великою кількістю високих шкіл і далеко посуненою спеціалізацією. На 120 високих шкіл України маємо сім університетів (Київ, Харків, Львів, Одеса, Дніпропетровськ, Чернівці, Ужгород). Університет в Ужгороді заснований у 1946 році. Програма (спеціальності) університетів України відповідає в основному програмі філософічних і математично-природничих факультетів західно-європейських університетів. Майже точно ті самі дисципліни находимо і в програмі 27 педагогічних інститутів України. Математику, фізику, географію, історію, мови і т. д. вивчати можна як в університеті, так і в педінституті, з тією різницею, що диплом педінституту дає право навчати в нижчих класах середніх шкіл, а закінчення університету вможливує не тільки вчительську роботу в вищих класах середніх шкіл, але й дає право старатися про наукові ступені, яких педінститути України не можуть надавати. Всі інші спеціальності є предметом навчання окремих інститутів. У 1940 році було в Україні 9 медичних інститутів (по два в Києві і в Харкові, по одному у Львові, Вінниці, Дніпропетровську, Одесі, Сталіно), крім цього стоматологічні інститути в Києві й Харкові, фармацевтичні в Харкові й Одесі (у Львові як факультет медінституту). Політехнічні інститути (Київ, Львів, Одеса), звані також індустриальними (Сталіно), обіймають тільки деякі технічні спеціальності. Інші спеціальності виділені в окремі інститути. І так маємо окремі механічні і машинобудівельні та енергетичні інститути (7), гірничо-металургійні (6), хемічно-технологічні (5), будівельні (8), легкої й поліграфічної промисловості (2), харчової промисловості (3), лісотехнічні й лісогосподарські (19 — у тому числі 4 ветеринарні), інженерів зв'язку (Одеса), гідрометеорологічний (Одеса), економічні (6), юридичні (Харків — крім того юридичні факультети в Києві й у Львові), бібліотечний (Харків), журналістики (Харків), державні консерваторії (3) і і. Роздрібленням спеціалізацій посягнується теж велика кількість високих шкіл в окремих містах :

Харків 33, Київ 20, Одеса 16, Дніпропетровськ 10, Львів 8 (університет, політехнічний, медичний, ветеринарний, радянської торгівлі, педагогічний, технологічний будівельних матеріалів і лісотехнічний інститут). У 1947 році заснували новий юридичний інститут в Одесі.

Високі школи підпорядковані не тільки Міністерству Освіти (як у зах. Європі), але в першу чергу ресортовим міністерствам, для яких дана школа готує кадри. Міністерству Освіти УРСР підлягають тільки педагогічні інститути. Постановою Ради Міністрів Союзу з 10 квітня 1946 передано в безпосередню компетенцію Міністерства Вищої Освіти СРСР також 70 високих шкіл України, в тому числі всі університети.

Відповідно до загально-союзних правил приймаються в високі школи громадяни Радянського Союзу (прийом чужинців не передбачається) віком від 17 до 35 років, які покінчили десятирічку, або іншу рівнорядну середню школу. Тому що пізніше кожний абсолювент високої школи має не тільки право вимагати від держави прийняти його на працю, але й обов'язок прийняти призначену йому роботу, встановлюють центральні власті кожного року точні контингенти студентів по окремих спеціальностях і факультетах відповідно до кожноточасних потреб держави. Поміж випускниками середніх шкіл проводиться селекція через вступні іспити. Навчання є платне. Дня 25 лютого 1947 року прийняла Верховна Рада СРСР закон про зміни й доповнення тексту конституції СРСР. Між іншим змінено також текст ст. 121 конституції через заведення платності навчання в вищих класах середніх шкіл і в вищих школах. Ця зміна конституції є легалізацією стану, який введено в Радянському Союзі з 1940 р. Відмінників звільнюють від оплат і наділяють державними стипендіями.

Студії тривають як правило п'ять років, що пояснюється розмірно коротким (не 12, а тільки 10 років) часом початкової і середньої освіти. Перший рік навчання в високій школі присвячується в великій частині вивчання чужих мов і загальних дисциплін, які до деякої міри могли б бути предметом навчання вже в середній школі. Марксизм-ленінізм і політекономія є обов'язковими предметами для всіх студентів. Професори обов'язані триматися точно планів навчання, що ведеться діалектичним методом. Учбова робота проводиться в трьох основних видах: лекції, практичні заняття, виробнича практика, крім того передбачені самостійні роботи студентів і консультації. Академічний рік починається 1 вересня і кінчиться 30 червня. Двотижневі ферії в зимі ділять рік на два рівні семестри: осінній і весняний. Після кожного семестру обов'язані студенти складати іспити і заліки передбачені планом студій, а крім того при кінці останнього року студій — державний

іспит. Кожний студент вписує в свою залікову книжку всі обов'язкові предмети даного семестру, а професор відмічує й стверджує своїм підписом висліди іспиту. Початкових ні кінцевих підписів не збирається, тому що відвідування лекцій і занять обов'язкове.

Навчання ведеться професорсько-викладовим (професор, доцент, асистент, ст. викладач, викладач) і учбово-допоміжним (ляборанти, препаратори) персоналом. Доцентів і професорів іменує Вища Атестаційна Комісія Міністерства Вищої Освіти СРСР в Москві на пропозицію наукової ради даної високої школи: Професори й доценти обов'язані вести крім навчальної ще й наукову роботу. Доцент повинен в основному мати вчену ступінь кандидата наук даної спеціальності, а професор учену ступінь доктора. Нормальним шляхом досягнення ученої ступені є аспірантура. В аспірантуру приймаються особи, які покінчили вищу освіту і надаються до педагогічної й науково-дослідної роботи. Аспірант працює три роки під проводом одного із професорів факультету. Забезпечений відповідною стипендією, обов'язаний він у тому часі написати й оборонити дисертацію, після чого присвоюється йому вчена ступінь кандидата наук. Кандидатська дисертація повинна виказати теоретичне знання в ділянці даної дисципліни, спеціальне знання по питанням дисертації і здібність до самостійних наукових дослідів. Вища вчена ступінь це — докторат, який у СРСР досягнути багато трудніше ніж у Зах. Європі. Щоб стати доктором, треба бути кандидатом наук, написати і публічно захистити докторську дисертацію. Дисертація повинна виказати самостійну дослідну роботу, яка давала б рішення або теоретичне узагальнення наукових питань або науково обосновану постановку нових проблем великої вартости. Учені ступені надаються радами високих шкіл, при чому докторат вимагає ще й затвердження Вищою Атестаційною Комісією Міністерства Вищої Освіти СРСР. Тут заважається, що крім університетів має тільки один десяток із перелічених вище 120 високих шкіл України право надавати вчені ступені кандидата наук і доктора.

ЧУЖИНЕЦЬКІ СТУДЕНТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ відповідають Головному Виділові Австрійського Студентства Інсбруцького Університету

Інсбрук, 5. травня 1947.

До

Австрійського Студентства Університету Лвопольда Франца, Інсбрук

Головний Виділ Організації Австрійського Студентства Інсбруцького Університету, як демократично вибране представництво Академічної Молоді, виніс 23. квітня 1947 року постанову, яку вручив трьом партіям, яку тепер оголошено на таблиці ректорату та яку опублікувала преса; в цій постанові говориться м. і. так:

1. „Приявність „переміщених осіб“ на високих школах дає більше причин до журби, ніж студії молодих громадян, які стояли в зв'язку з НСДАП.“

2. „Доказано, що переважаюча більшість допущених до впису місцевих студентів зайняла до питання демократії позитивне становище. І навпаки це факт, що т. зв. ДП крім тягару, яким вони є, мають дуже підозріле політичне минуле і ні в якому випадку не причинюються до піднесення доброї слави Інсбруцького Університету“.

3. „З відомих причин в ці чужинці фактично вийняті від усякої чистки, та ще навіть підтримується їх фінансово й матеріально“.

Отже ми, представники підписаних національних груп студентів-чужинців, приневолені заявитися проти цих замітів, бо вони не відповідають правді й ми не можемо дозволити, щоб із урядового джерела ширилися такі заміти й напади, які можуть принести нам шкоду та роблять ще важчим наше і так незаслужено трудне положення. Крім цього ми тієї гадки, що повища постанова не коректна і не академічна.

До точки 1) наведених замітів стверджуємо:

а) Настоюємо на тому, щоб не порівнювати нас і не ставити поруч членів НСДАП якоїнебудь категорії, бо більшість із нас активно брала участь у боротьбі проти нац.-соціалізму, будьто як партизани в нашій батьківщині, будьто в рядах аліантських армій, за що багато із нас заплатило довголітнім перебуванням у КЦ або таборах полонених. На нашу гадку воно дає нам право вчитися на високих школах держав демократичної системи.

б) І то тимбільше маємо право, що підчас усього воєнного часу з вище наведених причин і для того, що університети в оку-

пованих країнах були весь час окупації зачинені, ми не могли студіювати і так втратили багато літ. Зате австрійська молодь могла користати з університетів та мала можливість, нехай і обмежену, почати, продовжувати й покінчити свої студії.

До точки 2).

До питання позитивного ставлення більшости місцевих студентів до демократії не будемо входити. Зате мусимо спростувати, начебто ДП мали в багатьох випадках підозріле політичне минуле та ніяк не причинювалися до піднесення доброї слави Інсбруцького Університету:

а) Останній заміт, начебто ми ніяк не причинювалися до піднесення доброї слави Інсбруцького Університету, вважавмо за несправедливий і необоснований. Коли тут малося на гадці політичне минуле, то можемо відкинути такий закид вище наведеними ствердженнями. Коли мова тут про нашу наукову працю, наш поступ у науці, складання іспитів і т. п., то можемо хіба ствердити зовсім щось інше, що ми пильно працюємо і складаємо навіть багато позаобов'язкових іспитів, що можна легко ствердити в університеті, який напевно має відповідні дані про це. Крім цього звертаємо увагу ще й на те, що відносно чужинців існують тут приписи, які приневолюють їх до особливо пильної праці; нпр. до складання спеціальних іспитів. Місцеві студенти вийняті 'з-під цих приписів.

б) Згадати б ще про матеріяльне положення чужинців, яких більшість перебував в таборах і мусить вдовольятися скромним прохарчуванням, залишаючи на боці вже важку духову сторінку, що впливав з положення, в яке ми попали несправедливо й незаслужено.

А проте наші успіхи в науці, коли не більші від успіхів місцевих студентів, то бодай рівні їм.

До точки 3)

Проти твердження, начебто ми з невідомих причин були фактично вільні від якоїнебудь чистки, і до того ще матеріяльно піддержувані, то заявляємо:

а) І університетська і окупаційна влада багато разів периводили перегляд студентів-чужинців.

л) Що ж відноситься до фінансової й матеріяльної підтримки, то воно загально відоме, що ніяких допомог ми від ніякої австрійської установи не одержали.

Підтримка в формі харчевих пачок із Америки доступна австрійським громадянам так же, як і нам, якщо заплатять за ті пачки їх свояки закордоном.

До цього ж додамо, що ми засадничо виключені від усяких

стипендій, якими розпоряджає університет для студій у краю, або закордоном, не зважаючи на поступ студій.

Отже з усіх вищенаведених причин домагаємося, покликуючи на демократичні вольності, академічні звичаї і слова Його Магніфіценції Пана Ректора — переняті з вікових традицій високих

шкіл принципи „Академічний терен робить вільним, академічний терен робить рівним“, щоб це наше письмо було прибите на таблиці оголошень ректорату, так же, як і постанова австрійського студентства передане до трьох партій і на всіх місцях, де й була вислана згадана постанова.

Підписали голови усіх чужинецьких студентських організацій, що об'єднують студентів-чужинців Інсбруцького Університету, таких національностей: болгарів, литовців, лотишів, мадярів, поляків, румунів, сербів, українців і хорватів. В імені українців підписав п. Володимир Білинський, голова Українського Студентського Об'єднання в Інсбруці, найчисленнішої місцевої чужинецької студентської організації, яка об'єднує понад 250 українських студентів Інсбруцького Університету.

Innsbruck, 5. Mai 1947.

An die

**Österreichische Hochschülerschaft
der Leopold-Franzens Universität**

INNSBRUCK

Der Hauptausschuß der Österreichischen Hochschülerschaft der Universität Innsbruck, als demokratisch gewählter Vertretungskörper der akademischen Jugend, hat eine Entschliebung vom 23. April 1947 an die drei Parteien überreicht, die auch an der Rektoratstafel angeschlagen und durch die Presse veröffentlicht wurde, in der u. a. folgende Behauptungen aufgestellt sind:

- 1.) „Die Anwesenheit der „Versetzen Personen“ an den Hochschulen bedeutend mehr Anlaß zur Besorgnis gibt, als das Studium junger Staatsbürger, die mit der NSDAP in Verbindung standen.“
- 2.) „Erwiesenermaßen hat die überwiegende Mehrheit der bisher zur Inskription zugelassenen einheimischen Hochschüler zur Frage der Demokratie eine bejahende Haltung eingenommen. Hingegen ist es Tatsache, daß die sog. DPs. neben der allgemeinen Belastung, die sie für Österreich darstellen, in vielen Fällen eine politisch sehr zweifelhafte Vergangenheit haben und in keiner Weise zur Hebung des Rufes der Innsbrucker Universität beitragen.“

- 3.) „Aus bekannten Gründen sind diese Ausländer von jeder Säuberung faktisch ausgenommen, ja sie werden sogar finanziell und materiell unterstützt.“

Wir, als Bevollmächtigte der unterzeichneten nationalen Gruppen von ausländischen Studierenden, sehen uns gezwungen, gegen diese Behauptungen Stellung zu nehmen und zwar deshalb, da diese Anschuldigungen den Tatsachen nicht entsprechen und wir können nicht erlauben, daß von der maßgebenden Stelle derartige Behauptungen und Angriffe verbreitet werden, die uns Schaden bringen können und unsere nicht verdient schwere Lage noch erschweren. Ebenso sind wir der Meinung, daß die erwähnte Entschließung unfair u. nicht akademisch ist.

Zu der unter Punkt 1) angeführten Behauptung stellen wir fest:

- a) Wir bestehen darauf, mit den Mitgliedern der NSDAP irgendwelcher Kategorie nicht verglichen oder gleichgestellt zu werden, denn der Großteil von uns hat aktiv an dem Kampf gegen den Nationalsozialismus teilgenommen, sei es als Guerilla-Kämpfer im eigenen Lande, sei es in den Reihen der alliierten Armeen, was auch viele mit jahrelangem Verbringen in den KZ- oder Kriegsgefangenenlagern bezahlen mußten. Dies gibt uns, unserer Meinung nach, ein Recht, an den Hochschulen der demokratisch eingerichteten Staaten zu studieren.
- b) Dies umsomehr, da wir während der ganzen Kriegszeit aus oben-erwähnten Gründen und deshalb, weil die Universitäten in den besetzten Ländern während der Besatzungszeit gänzlich geschlossen waren, nicht studieren konnten und auf diese Weise mehrere Jahre verloren haben. Dagegen hat die österreichische Jugend die Universitäten zur Verfügung gehabt, ebenso die Möglichkeit, wenn auch beschränkt, die Studien zu beginnen, fortzusetzen und abzuschließen.

Zum Punkt 2):

Auf die positive Einstellung der überwiegenden Mehrheit der einheimischen Studenten zur Demokratie wollen wir nicht eingehen. Dagegen müssen wir die Behauptung, daß die DPs in vielen Fällen eine politisch sehr zweifelhafte Vergangenheit haben und in keiner Weise zur Hebung des Rufes der Innsbrucker Universität beitragen, widerlegen.

- a) Letzteres, und zwar daß wir zur Hebung des Rufes der Innsbrucker Universität in keiner Weise beitragen, empfinden wir als ungerecht und unbegründet. Wenn dabei an die politische Vergangenheit gedacht ist, können wir dies mit den bisherigen Ausführungen widerlegen. Wenn damit unsere wissenschaftliche Arbeit gedacht ist, die Fortschritte im Studium, Ablegung von Prüfungen usw.,

können wir nur die Gegenbehauptung aufstellen, daß wir fleißig arbeiten und weit über pflichtgemäße Prüfungen machen, was auch leicht an der Universität selbst festzustellen ist, die ja über diesbezügliche Angaben bestimmt verfügt. Dabei müssen wir noch darauf hinweisen, daß für die Ausländer besondere Bestimmungen gegolten haben, welche zur besonders fleißigen Arbeit zwangen, so zur Ablegung von besonderen Koloquien. Von diesen Bestimmungen waren die einheimischen Studierenden ausgenommen.

- b) Es sei noch die materielle Lage der Ausländer erwähnt, deren Mehrzahl in den Lagern verbleibt und dort mit sehr knapper Verpflegung auskommen muß, abgesehen von der seelischen Belastung, ungerecht und unverdient in solche Lage versetzt worden zu sein. Und trotzdem sind die Ergebnisse im Studium, wenn nicht in größerem als bei den einheimischen Studenten, dann wenigstens gleichem Maße da.

Zum Punkt 3):

Gegen die Behauptung, daß wir aus bekannten Gründen von jeder Säuberung faktisch ausgenommen sind, ja daß wir noch materiell unterstützt werden, haben wir zu sagen:

- a) Eine mehrmalige Überprüfung der ausländischen Studierenden ist sowohl von den Universitäts- als auch von den Besatzungsbehörden durchgeführt worden.

Diese Behauptung muß also als unbegründet und den Tatsachen nicht entsprechend, entfallen.

- b) Was die finanzielle und materielle Unterstützung anbelangt, so ist es allgemein bekannt, daß wir von keiner österreichischen Stelle eine solche bekommen hatten.

Eine Unterstützung in Form von Lebensmittelpaketen aus Übersee ist den österreichischen Staatsbürgern, genau wie uns, zugänglich soweit diese von den Verwandten im Auslande bezahlt werden. Dazu sei es noch erwähnt, daß wir prinzipiell von allen Stipendien die der Universität zukommen, sei es für das Studium im In- oder im Auslande, den Studienfortschritt unbeachtet, ausgeschlossen sind.

Aus den obenangeführten Gründen verlangen wir daher, unter Berufung auf die demokratische Freiheit, akademische Sitte und die Worte Seiner Magnifizienz des Rektors, auf die, aus jahrhundertalter Tradition aller Universitäten gegriffenen Sätze „akademischer Boden macht frei, akademischer Boden macht gleich“, daß dieses Schreiben an der Rektorats-tafel der Universität angeschlagen, den drei Parteien, genau wie die

Entschließung der österreichischen Hochschülerschaft und allen Stellen den dieselbe übergeben worden ist, weitergeleitet wird.

Im Namen der bulgarischen Studenten: Stilian Mladenoff e. h.

Im Namen der kroatischen Studenten: Jurica Stambuk e. h.

Im Namen der jugoslawischen Studenten: Bozidar Dimitrijevic e. h.

Im Namen der lettischen Studenten: Visvaldis Maizite e. h.

Im Namen der litauischen Studenten: Jurgis Budzeika e. h.

Im Namen der polnischen Studenten: Bronislaw Cichonczyk e. h.

Im Namen der rumänischen Studenten: Nikolai Marinescu e. h.

Im Namen der ungarischen Studenten: Fritz Hódos e. h.

Im Namen der ukrainischen Studenten: Wolodymyr Bilynskyj e. h.

Д-р С. О.

РОЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА В КУЛЬТУРНО-СУСПІЛЬНІМ ЖИТТІ БУКОВИНИ

(В 40-літні роковини Української Академічної Корпорації „Запорожжя“ в Чернівцях.)

По прилученні Буковини до Австрії 1775 р. та заснуванні на Буковині першого університету в Чернівцях 1875 р. українське студентство при кінці XIX. ст. починає гуртуватися в окремих національних студентських організаціях. Як зразок служать їм українські студентські товариства Галичини та зокрема австрійсько-німецькі студентські товариства „Буршеншафт-и“ з Відня й Гайдельбергу. Таким чином повстають на Буковині в Чернівцях ще перед першою світовою війною українські академічні товариства, як „Союз“, „Січ“, „Новий Союз“ та „Православна Академія“. Всі вище згадані студентські організації мали назагал культурно-освітній характер без плекання традиції буршівства.

1907 р. гурток українських студентів, вихованих на буршівських та корпоративних студентських засадах, дав почин до заснування українського академічного товариства „Запорожжя“ на взір існуючих уже тоді австрійських та німецьких студентських корпорацій. Це первісне „Запорожжя“, коли так його назвати, згуртувало всіх українських студентів-корпорантів, погоджуючи рівночасно плекання українсько-національних та буршівських засад. Кличем товариства було Шевченківське „Борімося, поборемо“, барви його були синьо-жовті ленти та шапки, зв. телерки. Це товариство займало репрезентативне місце серед чужинецьких студентських корпорацій того часу. На жаль, ближчі дані про заснування Академічного Товариства „Запорожжя“ нам у цілості не збеглися. До нас дійшли тільки: кілька протоколових книг з уривками хроніки Товариства.

Хроніка Товариства розпочинається з 1910 р., коли в місяці травні заходом свідоміших українських студентів, які виступили з австрійських буршівських студентських товариств, засновано в Чернівцях Українське Студентське Товариство „Запорожжя“, яке затвердив Університетський Сенат та яке протривало до другої світової війни.

Кілька років пізніше засновується друга українська студентська корпорація в Чернівцях „Чорноморе“. „Запорожжя“ гуртує назагал українську еліту міста, „Чорноморе“ більше українське студентство з провінції. Обі корпорації нав'язують із собою добрі взаємовідносини та співпрацю в культурно-суспільнім житті Буковини, а однає їх устав братнього союзу. Обі корпорації носять студентські відзнаки, шапки та ленти, як також плекають корпоративну традицію. Відзнаками „Запорожжя“ були: малиново-біло-золота лента та малинова оксамитна шапка „телерка“, яку згодом переіменовано на мазепинку. Відзнаками „Чорноморя“ були: синьо-жовта лента та синя шапка. Обі студентські корпорації спільно заступали українське студентство на всіх українських імпрезах та маніфестаціях. Так було до румунської окупації Буковини 1918 р., коли військова влада завела стан облоги та припинила на Буковині ціле українське культурно-суспільне життя. Румуни закрили всі початкові та середні українські школи. Розпочався процес винародовлювання. Українське студентство Буковини стало перед новим завданням: побороти ці пляни румунських окупантів. За всяку ж ціну треба було продовжувати навчання української матірньої мови серед української дітвори та молоді.

Таким чином обі студентські корпорації розпочинають у цілому краю цілчас літніх вакацій організувати курси навчання української мови. Всюди по закритих читальнях розпочинається від 1922 року курс української мови та курси українознавства для дорослих. Українські студенти виступають на цих курсах як учителі, читають реферати, ведуть хори, театри та організують діточі виступи.

Українське Академічне Товариство „Запорожжя“ ще в 1918 р. на одній із своїх Козацьких Рад рішило зорганізувати Буковинський Курінь Січових Стрільців у Станиславові, де мали зголоситися всі зброездатні члени Козацтва. Про зреалізування цього рішення свідчать спомини про недавнє минуле.

1925 р. „Запорожжя“ по закінченні вакаційного курсу українознавства дало в Чернівцях велику діточу імпрезу з деклямаціями, інсценізаціями, народніми танками та роздаччю нагород. На це свято прибули й румунські шкільні достойники. І тоді саме відбувся неприємний інцидент. При співі гимну „Боже Великий“ румуни не встали. Тоді один із проводу Козацтва завіззав їх до повстання з місць або виходу з залі. Румунські інспектори покинули залю, що пізніше мало жалюгідні наслідки для українського вчительства: майже всіх свідоміших українських учителів переведено з Буковини в гліб Румунії до Регату, а на їх місце назначено румунських шовіністів.

Внаслідок цього інциденту Університетський Сенат розв'язав „Запорожжя“. Члени Товариства заснують на місце „Запорожжя“ друге студентське Товариство „Роксолян“, та сконстатувавши, що

для академічного козацтва „Запорожжя“ не треба офіційного визнання від Університетського Сенату, а лише зареєстрування в суді, як „юридичну особу“, реактивують „Запорожжя“. Члени Товариства „Запорожжя“ беруть активну участь у заснуванні українського співучого Товариства „Буковинський Кобзар“, беруть теж участь у пробах та концертах.

„Запорожжя“ разом із „Чорноморем“ заснують „Українську Книгозбірню“, де каталогують та визначають книжки, переважно міщанам. Організують середньошкільну молодь, втягають їх до тайних передстудентських організацій „профуксів“-проновиків, хоронячи їх так перед румунською денационалізацією, виховуючи їх в українському дусі та забезпечуючи Товариству нових членів.

Коли 1928 р., здається в бувшій українській гімназії в Чернівцях, румуни на спомин прилучення Буковини до Румунії посадили на пам'ятку дерева, українські проюнаки на знак протесту позривали їх. Наслідок був такий, що виключено багато середньошкільників вищих років зі школи та заборонено їм учитися далше на терені Буковини. Виключені зі школи закінчили свою дальшу середню освіту в Регаті, звідки всетаки повернулися у рідні сторони.

Як високо стояло національне почуття в обох корпораціях, можна спостерегти зі статуту та регуляміну цих студентських товариств. За порушення національної чести були наложені суворі кари, а зокрема за національну зраду — схрунення, викидали з товариства з „сумма кум інфанія“, що опубліковано в українській пресі; крім цього накладали на даного осібника загальний національний бойкот. Перестерігали перед мішаними подружжями й денационалізацією; також остерігали українське студентство перед приманливими румунськими теплими посадами, які вимагали за собою схрунення.

Кожна з обох українських корпорацій мала свою жіночу секцію студенток; до них належала м. і. як почесна членка відома буковинська орлиця-письменниця Ольга Кобилянська. Студентство дало почин до заснування около 1925 р. спортивного товариства „Довбуш“ у Чернівцях, яке не раз змагалось в копаному м'ячі з львівською „Україною“. Студенти самі плянкували площу-грище, копали та вкорядковували її.

За почином українських студентів повстав буковинський студентський Курінь Пластунів із д-ром Гузаром-молодшим на чолі, який не раз організував прогульки в наші Карпати. При цій нагоді студенти-пластуни збирали цінні етнографічні матеріали. Студенти зорганізували в Чернівцях Український Музей, на чолі якого стояв знавець мистецтва проф. В. Залозецький. В театрі не бракувало теж українських студентів, які як актори, співаки та члени музичної оркестри „Буковинського Кобзаря“ брали активну участь у мистецькому житті Буковини. Вони дали почин до нових напрямних в театральній п'есі „Аполло Мілітанс“ п. Геркен-Русової, де, крім досить оригінальних паперових декорацій, відбивається героїчний настрій новітньої драматургії.

Українські студенти не забули і про вшанування пам'яті поетів та письменників: щорічно на черновецькому кладовищі відправлявано панахиди за О. Ю. Федьковича, Воробкевичів, Яро-

шинську та ін., при чому все співав студентський хор, відомий з відзначування всіх національних свят на Буковині.

Коли 1938 р. румунська влада заборонила обходити роковини народження поета Осипа Юрія Федьковича в Чернівцях, українські студенти рішили зробити це нелегальним способом у родинному містечку поета — Сторонці Путиловім. Рішено, що на означений час у даній місцевості мають зійтися з усіх сторін наших Карпат українські студенти і таким способом спільно віддати честь поетові. Так і сталося. Відбуто панахиди в обох церквах, виголошено реферат, дано академію, яка залишила відповідний настрій серед гуцулів. Заки прибула на місце румунська сігуранца, свято закінчилося, а привні розійшлися в невідомі напрямки Карпат.

Українське студентське життя в Румунії перед другою світовою війною було сцентралізоване в СУСОР-і — Союзі Українських Студентських Організацій Румунії, в склад якого входили такі студентські організації: „Запорожжя“ з Чернівців, „Громада“ з Ясс та „Буковина“ з Букарешту. Десь около 1938 р. засновується нове студентське товариство „Залізник“, яке входить також у склад Сусора.

Всі вище наведені організації були теж членами ЦЕСУС-у, з яким були все у стислому контакті. За почином українського акад. козацтва „Запорожжя“ около 1928 р. засновано у Львові „Союз Запорожжя“ з усіх одноіменних академічних товариств, як „Запорожжя“ Чернівці, Львів та Прага, що мало на цілі узгіднення студентської національної суспільної праці.

Українське студентство піддержувало українську пресу Буковини, а згодом заходом новозаснованого студ. т-ва „Залізник“ розпочало видавництво щоденника „Самостійність“. Студенти видавали періодично суспільно-літературний журнал „Самостійна Думка“ в Чернівцях.

Українське студентство брало активну участь у боротьбі за обстоювання національних прав українців Буковини, що дало почин до ряду політичних процесів, серед яких помітнішим був політичний процес т. зв. самостійників із 1938 р., за висвистання румунського гимну українськими студентами підчас Шевченківського концерту.

Перед румунським військовим трибуналом засіло на лаву обвинувачених 8 найактивніших українських студентів; п'ятьох засуджено на тяжку тюрму від 3—5 літ до копалень соли Дофтана. Від цього часу румунська влада часто арештувала українських студентів під замітом української ірреденти та держала їх по кілька місяців у слідстві. Така процедура повторювалася кількакратно так, що майже кожний український студент із Буковини був найменше трикратно арештований. Такий стан існував назагал до вибуху другої світової війни, коли історичні події припинили активну діяльність українського студентства.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВА СТУДЕНТІВ ІНСБРУЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У днях від 6.—11. травня 1947 у залах Інсбруцького Університету відбулася виставка картин та мистецького промислу аматорів студентів, в рамках „Академічних Днів Культури“.

Виставка назагал скромна і небагата, але все ж таки залишає по собі миле враження. Не будемо писати про мистецький рівень авторів, про осяги їх індивідуальности, про стилі і т. п., бо маємо чейже перед собою аматорів, студентів різних факультетів, отже не-професіоналів. Тим самим і критика не може бути гостра, бо ж ті експонати поправді не нагадують собою творів справжніх мистців. Не хочемо тим сказати, що авторам не слід працювати в тій культурній ділянці, навпаки, не один із них при впертій праці і під дбайливим оком професора-мистця може дійти до поважних осягів.

Перейдім тепер до самих експонатів, чи радше до авторів.

У цій виставці брало участь п'ятнадцять студентів, а загальна кількість експонатів дійшла числа 71.

Слід згадати студ. арх. Л о х а Г а н с а, який дає ряд цілком малих для глядача акварель м. ін. „Мотив із Галю“ та „Данський хутір“. — Студ. мед. В о л ь к е р с д о р ф е р Г е р б е р т у своїх рисунках пером старається захопити глядача своєю діaboлікою і весь натиск кладе на тематику, забуваючи при тім, що тут форма повинна стояти на першому місці. Добре було б, щоб автор попрацював над жанром і не переходив у манеру поперечних рисок. Кращі його праці — це „Марудер“ і „Грач“. Близькою Волькерсдорферові є студ. філ. Ш т а й н Р у т, яка більше уваги присвячує формі, при чому — що найважливіше — завважуємо в неї тонке вичуття лінії, що характеризує графіка. Її ілюстрації тушем — одні з найкращих експонатів цієї виставки.

В а л я ш е к Г е р г а р д дає в акварелі низку портретних студій. Думаємо, що краще було б створити йому ці портрети в олівці (або вуглі), бо рисунок напевно мав би тоді більше мистецьких вальорів, які так скрилися під тягарем тяжких барв (не слід уживати тих самих тонів на різних матеріях — тло, обличчя, костюм). Автор має досить гарний і відважний рисунок.

В ділянці мистецького промислу не можна поминути студ. мед. Ш а н д л я Г е р м а н а — різьба в кості „Герб“ та студ. філ. Ш л я д і ц Е р і к у.

В самому оформленні виставки завважується нефахове розміщення експонатів (барвні картини при електричному світлі), як також перемішування графіки з малярством.

На закінчення завваження до українських студентів: було б добре, якщо б українські студенти-малярі були також взяли участь у виставці, щоб зарепрезентувати на ній українську — до речі найчисленнішу чужинецьку групу Інсбруцького Університету.

„Studenten stellen aus“ an der Innsbrucker Universität.

Im Rahmen der „Akademischen Kulturtage“ fand in den Räumen der Innsbrucker Universität in der Zeit vom 6. bis 11. Mai eine Ausstellung von Bildern und kunstgewerblichen Erzeugnissen von Studenten statt.

Die Ausstellung, im allgemeinen bescheiden und nicht sehr reichhaltig, hinterläßt immerhin einen angenehmen Eindruck. Wir werden hier weder über das künstlerische Niveau der Ausstellenden, noch über die Leistungen ihrer Individualität, den Stil und dergl. sprechen, denn wir haben es hier mit Amateuren zu tun, mit Studenten der verschiedenen Fakultäten, also alles keine Künstler von Beruf. Daher kann auch die Kritik nicht allzu streng sein, denn die ausgestellten Stücke erinnern nicht immer an die Werke wirklicher Meister. Wir wollen damit nicht sagen, daß die Ausstellenden nicht auf diesem kulturellen Gebiet arbeiten sollen, im Gegenteil, so mancher von ihnen könnte es bei angestrebter Arbeit und unter der fürsorglichen Aufsicht eines Professors und Künstlers zu ansehnlichen Leistungen bringen.

Gehen wir nun zu den ausgestellten Werken bzw. zu den Ausstellenden über.

An der Ausstellung nahmen fünfzehn Studenten teil und die gesamte Zahl der ausgestellten Werke betrug 71.

Unter den Ausstellenden muß der Student der Architektur Hans Loch erwähnt werden, welcher eine Reihe ganz netter Aquarelle bringt, u. a. „Im Navistal“ und „Dänische Bauernhöfe“. Der stud. med. Herbert Wolkersdorfer trachtet in seinen Federzeichnungen den Zuschauer doch die Diatonik in seinen Bann zu ziehen und legt den ganzen Nachdruck auf die Thematik, wobei er vergißt, daß die Form hier an erster Stelle stehen müßte. Es wäre gut, wenn der Ausstellende sich näher mit dem Genre befassen würde und wenn er nicht in die Manier der Querstriche verfallen würde. Seine besten Werke sind „Marodeur“ und „Spielmann“, Wolkersdorfer nachstehend ist auch die stud. phil. Ruth Stein, welche jedoch der Form mehr Aufmerksamkeit widmet und was das Wichtigste ist, man kann bei ihr ein feines Empfinden für die Linie bemerken, welches für den Graphiker charakteristisch ist. Ihre Zeichnungen mit Tusche gehören zu den Besten der ausgestellten Stücke.

Gerhard Walaschek bietet eine Reihe von Porträtstudien in Aquarell. Ich glaube, daß es besser wäre, diese Porträts als Bleistift- (oder auch Kohle-) Zeichnungen auszuführen denn die Zeichnung hätte in diesem Falle mehr künstlerische Werte, welche sich so unter der Last der schweren Farben verbergen. (Es ist nicht angezeigt, auf verschiedenen Stoffen [Hintergrund, Antlitz, Gewand] die gleichen Farbtöne zu verwenden). Der Ausstellende verfügt über eine ziemlich schöne und kühne Zeichnung.

Auf dem Gebiete des Kunstgewerbes muß man den stud. med. Hermann Schandl (Bleischnitzerei „Wappen“) und die stud. phil. Erika Schladitz erwähnen.

Bei der Gestaltung der Ausstellung selbst ist eine unfachgemäße Anordnung der Ausstellungsgegenstände zu bemerken. (Farbige Bilder bei elektrischem Licht), sowie ein Vermengen von Graphik und Malerei.

Es wäre gut gewesen, wenn die Maler unter den ukrainischen

Studenten ebenfalls an der Ausstellung teilgenommen hätten, um auf dieser Ausstellung auch die Gruppe der ukrainischen Studierenden an der Innsbrucker Universität zu vertreten, welche, nebenbei bemerkt, die zahlreichste unter den ausländischen Studenten ist.

УКРАЇНЬСЬКА УЧАСТЬ У З'ЇЗДІ „ПАКС РОМАНА“

(„Вісті“ ч. 38, Брюссель, 15. 5. 1947).

Анціо - Рим, 8—9. квітня 1947.

Цьогорічний З'їзд Міжнародної Федерації Католицьких Студентів, що відбувся в Італії, в місцевості Анціо, складався з двох Секцій: студентів та дипломованих. Завдяки заходом Преосв. Владика Кир Івана Бучка наші студенти в Римі, а саме о. д-р Мільчанин Юрко. д-р Василь Гуцуляк, Юрко Коновалець та Степан Ривак, заступали українську федерацію „Обнова“ з Бельгії та Німеччини, що через паспортні труднощі не могла вислати своїх представників на З'їзд.

На З'їзді було 21 делегацій з різних країн; делегації відбували наради під почесним головуванням Преосв. Шеріс, єпископа Фрібурга. Перший доклад виголосив адмін. секретар п. Руді Салат на тему: „Значення Пакс Романа в інтелектуальному вихованні студентів“; у рефераті підкреснув конечність зближення між професорами і студентами для скріплення культури, надбання кріпких підстав і тривалих вартостей. Дальші реферати були: „Пакс Романа в апостолаті серед студентів“ (делегат Австралії), „Значення Пакс Романа у відбудові міжнародної суспільности“ (ген. секретар о. Йосиф Шневлі), „Значення Пакс Романа в допомогівій акції по війні“ (п. Кіршнер, делегат Зл. Держав Америки).

Наші делегати брали живу участь у різних Комісіях, як „Інтегральна Християнська Формація, Секція Місій, Вартість Інформацій, Справа „переселених осіб“. У дискусіях настоювано на вагу вироблення християнського світогляду для юнацтва. Студенти помімо тяжких умовин мусять більше прикладатися до студій і поглиблювати свій християнсько-католицький світогляд, що одинокий може дати вдоволення й забезпечення перед руйніницьким наїздом матеріялістичного світогляду, Наші делегати підкреслили в часі нарад Місійної Секції про велику ролю Української Церкви в її поході на схід, як теж про сучасну криваву дійсність на землях України, що зворушило глибоко всіх учасників.

Справу ДП обговорювано довго і докладно, за чим пильно стежила українська делегація. З'ясовано тяжке положення українських студентів-скитальців, яких начислюється до 2.000, які в більшості не мають доступу на високі школи. Рішено, що кожна національна федерація має подати до „Пакс Романа“ в найкоротшому часі точну статистику студентів, з подрібнимн даними, щоб цю справу якнайскорше провирити. На підставі цього рішення всі наші студентські осередки мусять негайно виконати це доручення і передати таку статистику до Централі „Пакс Романа“ у Швайцарії.

В технічній Комісії обговорювано справу студентів-скитальців; реалізація цього питання залежатиме у великій мірі від міжнародних організацій, як ІРО, УНЕСКО, УНО. Покладається надії на допомогу від Святого Престола.

В бюджеті „Пакс Романа“ на потреби українських студентів є сума 1.000 швайц. франків, яка, з технічних причин, остала з минулого року невикористаною.

Вибрано нвву Провідну Раду „Пакс Романа“ із Президентом мексиканцем п. Хозе Гонзалез Торрес. До Президії Головної Ради вибрано як членів Бельгію, Голяндію, Чехословаччину, ЗДПА, Бразилію, Чіле. Австралію і Словенію, як представника народів-скитальців.

Закінчення Конгресу відбулося в Римі, де учасники взяли участь у беатифікації бл. п. Контардо Ферріні, професора університету в Падуї. Завершенням ділової роботи була нарада двох груп, ц. зн. студентів і дипломованих, у великій залі Папської Канцелярії, на якій ірляндський амбасадор при Ватикані виголосив доклад н. т. „Католицизм і всесвіт“.

У групі дипломованих Україна була заступлена двома учасниками. Ця організація повстала перед роком і її головним завданням є об'єднати всіх учених-католиків усіх ділянок науки з метою співпрацювати для добра Католицької Церкви. Італійський міністр освіти виголосив доклад н. т. „Цивілізація і міжнародня співпраця“. Наші учасники брали участь у Комісіях: Публичної Опінії, Опіки над дипломованими фахівцями ДП і в Шкільному Секретаріаті. Особливо заслугує на згадку прийняття всіх голов делегацій, на якому наш делегат д-р Василь Федорончук зложив привіт, пригадуючи страшне переслідування українського народу і Католицької Церкви, що викликало глибоке зворушення всіх учасників. Головою Міжнароднього Об'єднання Католицьких Інтелектуалів вибрано делегата Франції інж. Мільо. Україна стала титулярним членом М. О. К. Інтел. нарівні з іншими націями. Наше завдання під цю пору створити на еміграції Центральну Організацію як і місцеві осередки, подібно як мають поляки в Парижі „Верітас“.

Приявність українських представників на цих з'їздах причинилася до популяризації української справи і рівночасно наші представники добилися для нас як недержавної нації цих самих прав, що й державні нації. Наша збірна участь у цих організаціях дасть нам змогу перебороти тяжкі життєві умовини і показати другим народам наш тяжкий досвід у боротьбі з руйнівним матеріалізмом. Тому то ми українці не сміємо стояти осторонь від цієї мобілізації інтелектуальних сил, а повинні взяти активну участь у боротьбі проти шкідливого матеріалізму. Віримо, що наша американська студентська молодь, яка є членом „Пакс Романа“ візьме жваву участь у найближчому З'їзді в Мексику і пильно боронитиме прав Української Церкви й Народу.

„HONESTE VIVERE, ALTERUM NON LAEDERE, SUUM CUIQUE TRIBUERE“

Секція Правників при Українському Студентському Об'єднанні в Інсбруку уладила 20. грудня 1946 в домівці Братства св. Андрея святочні сходи, присвячені світлій пам'яті покійного професора університету д-ра Володимира Вергановського. Сходи були збірним виявом пошани для Покійного професора від усієї організованої української громади в Інсбруку. У сходах взяли участь представники всіх місцевих установ із головою Українського Центрального Об'єднання в Австрії, д-ром Михайлом Росляком. Крім студентів права й державних наук Інсбруцького університету, між приявними були також адвокати та укінчені правники, колишні студенти Покійного. Майже всі місцеві громадянські установи вислали на сходи своїх представників: УЦДО, Обласне Об'єднання Українців у Тиролі — осередок Інсбрук, Братство св. ап. Андрея, Деканальний Гр.-кат. Уряд, Осередок Українознавства в Інсбруку, Ліга Українських Політ. В'язнів та УСОІ.

Доклад, присвячений світлій пам'яті покійного професора Вол. Вергановського, виголосив доцент д-р Юрій Фединський, один із найближчих його наукових співробітників. У своєму рефераті прелегент представив постать Покійного, великого українського правника, на тлі його життєвого й наукового шляху, що проходив крізь три світи, у яких Він жив та працював. Цими трьома світами для Покійного були: родина, суд і наука. Для кожного з цих світів працював Покійний незви-

чайно запопадливо ціле своє життя, але над ними все домінувала в нього вірність українській ідеї і вірність українській землі, а його життя було маніфестацією цієї вірності.

Покійний професор народився 9. березня 1875 р. в Лукавиці Вижній (Стрийщина) в старій священничій родині. До народньої школи ходив у Болахові, до гімназії в Стрию й Золочеві, де здав матуру 1894 р. Студював право на Львівському університеті, складаючи в 1898 р. третій і останній державний іспит, після чого вступив на судову практику до суду в Золочеві, приготувавшись рівночасно до докторату, який осягнув 1900 р. В цьому самому році складає в Апеляційному суді у Львові судейський іспит і одержує призначення, як ад'юнкт, до Підволочиськ. По році перенісся до повітового суду у Львові.

1910 р. одружився з Євгенією Рожанковською, дочкою Льонгина Рожанковського, адвоката в Золочеві (одного з основників „Народної Торгівлі“ й „Просвіти“) і внучкою о. Йосипа Шухевича, першого перекладача Вергілія на українську мову. В 1904-6 рр. перебуває на спеціальних студіях у Берліні й Відні. Після повороту до Львова, працюючи в суді, викінчує свою габілітаційну працю („Про побічну інтервенцію“) і в 1908 р. стає приватдоцентом на Львівському університеті, що при тодішніх умовах було осягом великої ваги. Наукові осяги, а також незвичайно щирий, милий і товариський характер Покійного, з'єднали Йому дружбу й

прихильність визначних професорів університету. Викладає й пише та друкує як по-українськи. Цілий час працює як суддя та пише й друкує цілу низку наукових праць (напр. „Зміна позову“, „Процесові новели“ і ін.). В 1912 р. дістає покликання на катедру цивільного процесу до Софії, в Болгарії, де викладав колись М. Драгоманів, але вірний Льва-городові, його не покидає.

В 1914 р. приходиться іменувати дійсним членом НТШ. Ще в списку викладів Львівського університету 1918-19 видруковані його виклади в українській мові, але приходиться листопад 1918, сумний 1919 і наступні роки. Йому, як фахівцеві, пропонують виклади на Львівському університеті, але він відмовляється, бо не було для кого викладати — українців не допустили тоді до студій. Довший час не працює в суді, бо не зложив присяги на вірність Польщі в часі, коли доля Східної Галичини ще не була вирішена.

Зате бере участь у творенні тайного українського університету. В 1919-25 рр. викладає на ньому, а в 1919-22 був деканом його юридичного факультету. Опісля до 1929 р. був окружним, а від 1929-39 апеляційним суддею. Працює також як голова Правничої Секції НСШ і викладає цивільне та торговельне право на однорічному торговельному курсі абітурієнтів у Львові.

В 1938 р. був номінований суддею Найвищого Адміністративного Суду у Варшаві, але знову вірний українській землі, резигнує з цієї номінації й залишається разом з родною у Львові. Залишається також у Львові в 1939 р.,

де від самого початку стає деканом юридичного факультету на українському державному університеті ім. Ів. Франка у Львові. Воєнні події 1944 року кидають його на чужину, де помер ненадійно 26. листопада 1946 р. в Гіршній Австрії.

Покійний осиротив п'ять доньок і одного сина — всіх з високою освітою, про яких до кінця думав і турбувався, як про справжніх іще дітей, опікувався ними сам від 1935 р., цебто від смерті дружини.

Приявні прослухали з великою увагою доповідь про Покійного Професора.

Після доповіді відчитано спомина колишнього його слухача д-ра Олександра Соколишина. Закінчив сходу голова Правничої Секції, також колишній його слухач, д-р Микола Давосир, виголошенням свого спомину з часів студій у Покійного Професора.

З докладів і споминів приявні познайомилися з постаттю українця великого формату, якого життя і праця проходили в переломові часи росту української духовної культури й важких безнастанних змагань українського народу за своє теперішнє й майбутнє. На тлі цієї епохи працювати й праведне життя Покійного Професора було насправді — як закінчив свою доповідь доц. д-р Ю. Фединський — рідким прикладом здійснення старої римської максими: „*Honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere*“: „Чесно жити, другого не кривдити, віддавати кожному, що йому належиться“.

М. Денисюк.

ЦЕРКВА — НАША БАТЬКІВЩИНА

Професори Інсбруцького Університету до української академічної молоді.

Провід Українського Студентського Об'єднання в Інсбруку рішищ зорганізувати низку докладів, що заторкуватимуть актуальну релігійну проблематику.

Почин без сумніву корисний та щасливий. Дати студентам, молодим шукачам відвічних правд, можливість заізнатися ближче з поставою християнської релігії до сучасних проблем, щоб опісля підходити до розв'язування всіх пекучих та актуальних проблем наших днів під аспектом християнської релігії, — все це в висліді може дати тільки корисні наслідки.

Як перший із циклю намічених докладів, відбувся 27. березня 1947 в будинку старого університету доклад проф. унів. продекана теологічного факультету о. д-ра Гуго Ранера на тему: „Любов до Церкви“.

Після привітання Шановного Прелегента Академічним Опікуном Українського Студентства в Інсбруку, доц. д-ром Ю. Фединським, Шановний Прелегент на вступі висловив свою радість із приводу того, що має змогу говорити до українців. Українці ввійшли вже в історію тутешнього богословського виділу. Тут учився м. і. й останній український греко-католицький Митрополит, Преосвященний Йосиф Сліпий.

Свій доклад о. д-р Г. Ранер назвав би радше „Церква як наша батьківщина“.

Всі ми відчуваємо надто добре, що нам щось відібрано, щось, що для нас дуже близьке та дороге, щось, що жило й живе по нинішній день у наших серцях. Тому воно дуже на часі говорити про любов до Церкви, як про те, чого нам ніхто й ніколи та в ніяких

обставинах не зможе забрати. В сьогоднішньому нашому житті шукаємо справедливости та правди. І саме Церква — це батьківщина Правди.

Правда — це велике, хоч і таємниче слово. Щоб це слово краще зрозуміти, треба основніше над ним призадуматися.

Вже доходить двадцять століть існування цієї Правди, що її голосить у своїй науці Церква, а проте і по сьогоднішній день ніхто не зрушив її з основ: вона так же однакова, як була і в початку свого існування. Велике значення має і те, що Церква в своїй Правді відкрита.

Шукання та туга за відвічною Правдою — це думки, які сьогодні часто торкаються нашого зраненого серця, що торкаються нас, які через Боже Провидіння опинилися тут на чужині, де продовжуємо свої студії.

Так отже Церква і віра — це батьківщина для нашого серця. Бо нам відібрано те, що живе в нашому серці, і залишилося нам тільки ще те одне, чого ніхто не зможе нам відібрати: любов до Церкви та віра. І якщо нам призначено повернутися в нашу батьківщину, так тяжко думати про батьківщину без християнської віри. Туди ми повинні повернутися з вірою та любов'ю до Церкви, щоб таким чином бути післанцями та культиваторами віри й любови для тих, що осталися, змагаються і ледве чи мають можливість плекати в своєму серці ці дві великі цінності. Тим способом ми зможемо принести нашим братам із чужини найбільший подарунок, який ми в силі їм дати — і це: віру та любов до Церкви.

Та до цього треба ласки, бо правдивою людиною, людиною, на яку ми можемо числити та їй довіряти — є тільки людина ласки. Коли повернемося з такими цінностями в нашому серці, то будемо підготовані до праці для нашої батьківщини, йдучи шляхом християнської віри в нашій праці, а здоровий розвиток на тривких основах є можливий тільки в християнській вірі.

Та все ж таки, чи повернемося чи ні, чи будемо в нашій батьківщині чи на чужині, все ж таки прийде колись момент, із яким ми — з нашою чи проти нашої волі — будемо змушені стрінути-ся, — це момент смерті. Де б ми не були, всі прямуємо до правдивої батьківщини, якій ім'я — вічність!

Що на світі більш величне від Церкви? Церква з найважчих моментів своєї історії виходила все переможно. І саме в хвилинах, коли найбільш її переслідували, була вона найсильніша, всі ж, що переслідували та намагалися знищити її існування, давно перестали існувати. А Церква існує незмінно по нинішній день.

Цими словами закінчив о. д-р Г. Ранер свій доклад. Порушена

Шановним Прелегентом проблема без сумніву актуальна та незвичайної ваги. Головно в умовах нашого еміграційного життя, де йде важкий змаг за кожний день, змаг, який вимагає стільки сил, витривалості й сильної волі, щоб держатися на поверхні — змаг, у якому легко скотитися до найдалших низів людині, якій бракує твердих основ. Тому шукати до цього змагу гарту духа, а впарі з цим витривалості та сил у християнській релігії, — справа конечна. Ці намагання можуть принести тільки позитивні вартості, допоможуть створити з молоді людини сильну та характерну індивідуальність, допоможуть зберігатися їй перед усіма небезпеками нашого еміграційного життя. А це може мати тільки корисний вклад у піднесенню етичного та інтелектуального рівня молодих кадрів української інтелігенції.

Отже задум Українського Студ. Об'єднання в Інсбруку треба щиро привітати. Та мало того. Треба, щоб українське студентство та ширший загал української інтелігенції взяли ще численнішу участь у чергових докладах.

Яр. Крив'як.

ПРАВО І МОРАЛЬ

Дня 21. травня 1947 відбувся в Інсбруку в бібліотечній залі Старого Університету відчит на тему „Право і мораль“. Це вже другий із циклю докладів, що їх читають професори Теологічного Факультету Інсбруцького Університету для українського студентства. Теми докладів — сучасні проблеми в насвітленні християнського світогляду — втішаються великим зацікавленням серед нашого громадянства, не тільки серед студентства; на залі, серед більше як 80

приявних, було чимало старших громадян. Прелегент сьогоднішнього докладу, о. проф. д-р Франц Міцка І. Т., декан Теологічного Факультету. Його вітає в Імені українського студентства доц. д-р Юрій Фединський.

Ми пережили та переживаємо ще до сьогодні часи, що в них діються злочини, яких дотепер не знала історія людства. Певно, сучасний світ — зо своєю розвинутою до небувалих височин технікою — має зовсім інші можли-

вості творення злого — але і доброго — як мали його минулі століття. Та суть справи в цьому, що злочини ці сталися без порушення існуючого правного порядку, що всі, кому закидають ці злочини, оправдуються, що вони поступали тільки згідно з законом, що сповняли тільки наказ. В середньвіччю кожний злочин був порушенням права, а сьогодні злочини робиться в ім'я права! Якже могло дійти до такого?

Середньвіччя, вся його історія та культура стоїть під знаком християнства, під знаком єдиної тоді Католицької Церкви. Закони християнства є zarazом державними законами і хто поступає проти моралі, поступає також проти права, хоч би це був навіть удільний князь чи король. У часах новітнього абсолютизму, де монархи, здавалося б, так само необмежено володіли державним апаратом, як сучасні диктатори, та також самі з власної волі творили обов'язуюче право, злочин все ж таки все був переступленням права. Що правда, Церква, ослаблена реформацією і т. п., не формувала вже так усеціло світогляду та не мала вже такого впливу на життя, як давніше, але обов'язуючим моментом, що лучив тоді мораль і право, був гуманізм та його ідея людяности. Сьогодні нема такої об'єднуючої основи для правних постанов. Ще Кант пробував оперти свій світогляд на одиниці як такий, але модерний матеріалізм розбив і цю думку та зробив людину тільки функцією хемічних біологічних процесів. Сьогоднішні часи характеризуються не тільки втратою Бога, Церкви, людини, але навіть самого власного „я“.

Для модерного правника вихідною точкою — є закони держави. Це веде до правного позитивізму

— право сягає тільки так далеко, як видані державою закони. Та життя не стоїть на місці, тільки йде вперед, і право не в силі передбачити всіх будучих можливостей; закони робляться застарілі. Що має робити суддя, коли бачить, що закон не вистарчає, що він має прогалини, що дослівне виконання параграфів було б на явною кривдою, Він тоді за підставу свого рішення мусить брати слушність — *aequitas* — а це вже щось, що стоїть поза правними нормами.

Авторитативні держави всіх родів також вживали подібного поняття — почування народу — і, за їх дефініціями, правом є те, що корисне для народу. Правний позитивізм унеможлиблює розв'язку співжиття народів, створення міжнароднього права. Бо коли держава суверенна в творенні законів, то для одної може бути правом те, що для другої є злочином.

Про процес у Нюрнберзі можна думати, що хочеться, але під одним оглядом він усе залишиться важною історичною подією: на ньому судили за поступки, виконані згідно з законом на припис державного зверхника, в імені права — не виданого державами, але в імені права людяности, в імені природних прав людини, як об'єктивного закону.

А як на ці справи задивляється Церква? Св. Тома з Аквіну з'ясував динамічне поняття Бога. Бог не обмежився до самого акту створення світу, тільки діє в ньому в кожній фазі його існування. Все, що створене Богом, вертається знов до Нього, сповняючи Його закони. Волею Бога є порядок, — порядок світу, що ми в ньому живемо — та все в ньому відбувається по своїх законах. Для мертвого світу — це закони фі-

зики та хемії, а для живого — біології. Також для людини її законом, правовим кодексом — є її природа. Але людські вчинки є залежні від вільної волі, а ця діє в кожнім зіткненні людини зі світом під впливом бажання щастя, питомого людській природі. Коли людина живе за цими законами, то моральність і право — для неї те саме, тільки бачене під іншим кутом. При правному позитивізмі знову ж ця єдність губиться, між правом і моральністю повстає прірва. Моральність стає тоді чисто суб'єктивною справою, бо право не впливає на світогляд одиниці, на порядок, у якому вона хоче жити, як тільки вона не нарушує правних норм.

Чи не було б це справжньою благодаттю для людства, коли б знову запанувала засада, що людський закон, який є в суперечності з Божим, не є законом, а нарушенням права, та що той, хто такий закон видає, не має авторитету. Авторитет ніколи не може бути ціллю для себе, він є необхідний, але тільки для людини, для її співжиття, а не як ціль для себе.

Церква не цікавиться тим, якого роду є державна форма — чи це монархія, республіка чи що інше. Але тоталітарна диктатура стоїть в абсолютному противенстві до християнського світогляду і тому Церква не може визнати жодної диктатури, яка є не тільки переходовою розв'язкою, а сталою формою, навіть, якщо це мала би бути диктатура християнина.

Не держава є головною річчю, а особовість.

Не спам'яталися навіть слухачі, коли минув час, як виклад уже скінчився. Відходячи, все ще роздумуємо над порушеними проблемами, бо висловлені прелегентом думки роз'яснюють нам те, над чим застановляється сьогодні цілий світ: чому в світі не може запанувати мир, хоч війна давно скінчена, чому йде все до гіршого, хоч всі буцімто хочуть добра. Бо всі держаться тільки законів, а закони ці не писані в душі мира й любови, в душі розвитку особовости до її найвищих цілей, вложених Богом у природу людини.

Ю. З.

О. Д.

ПРАЦЯ УСОІ НАЗОВНІ

9. 11. 1946 — 15. 6. 1947.

Референтура зовнішніх зв'язків УСОІ в останній каденції по-вела працю в двох напрямках:

1. Зв'язки в університетському осередку:
  - а) з університетськими державними та окупаційними владами,
  - б) з чужинецькими студентськими організаціями,
  - в) з нашими установами.
2. Зв'язки з чуженецькими студентськими організаціями закордоном. Якщо йде про контакт з університетською владою, то одинокою офіційною дорогою був зв'язок через австрійську академічну організацію. Відбувано спільні засідання, особисті стрічі, та кожноразово обговорювано актуальні справи, що торкалися студент в узагалі, а студентів-чужинців зокрема. Одержу-

вано дотичні інформації, вказівки, повідомлення, а з нашого боку інформовано про стан нашої студентської громади, висловлювано наші побажання і т. д.

Зв'язок з чужинецькими студ. організаціями в Інсбруку вдержувано головно на терені Ради Порозуміння Чужинецьких Студентських Організацій при Університеті Інсбрук. Відбувано щомісячно звичайні збори Ради, а надзвичайні сходи відбувалися в міжчасі, вміру того, як виринали спішні справи, які треба було негайно полагодити. І так в справі признання самостійності чужинецьким студентським організаціям, в тому зокрема українській, зложено спільний меморіал у французьких властей. В дальшу чергу виголовила Рада Порозуміння спільний протест проти закидів австрійського студентства, які поширило воно в місцевій пресі під адресою студентів-чужинців. В звітвому часі відбуто 16 засідань Ради Порозуміння, яких темою були всякі справи, що торкалися студій, спільного заступництва перед владами, правного оформлення студентських організацій, співжиття між самими чужинецькими студентськими організаціями, їхньої культурної співпраці і т. д. Дня 20. лютого відбувся перевибір керівних органів Ради, при чому наш представник увійшов як секретар в їх склад на місце члена віділу, що урядовав минулої каденції. Згідно з правильником Ради вибираються члени віділу що два місяці, секретар що пів року. Дня 8. травня ц. р. відбулися чергові перевибори віділу, в якого склад увійшов знову другий наш представник. Культурна співпраця відбувалася головно на терені YMCA. В звітвому часі влаштовано дня 5. грудня 1946 концерт хору „Ватра“ в старому університеті, в якому взяли участь всі представники чужинецьких організацій, представники університету, поодинокі професори та студентство. — 13. II. ц. р. були наші представники на вечорі культури, що його влаштували мадярські студенти, а 15. II. святкували литовці одно із своїх національних свят в Ігльсі, на якому були присутні також наші представники.

На сходинах в YMCA два члени УСОІ виголосили два реферати.

На запрошення Проводу УСОІ професори Теологічного Факультету Інсбруцького Університету дають цикл викладів з церковно-релігійної проблематики, про які звітуємо на іншому місці.

Завдяки заключеним в серпні мин. року з нагоди Зальцбургер Гошкульвохен знайомствам, нав'язано контакт з католицькими студентами у Франції та Бельгії. Постійний письмовий контакт маємо зі студентами Лювену в Бельгії, Вернер-Студент в швайцарському Берні та Українською Студентською Громадою в Ріміні. Зі студентством Америки, мимо спроб, не вдалося нав'язати контакту.

III. ЗВИЧАЙНИЙ З'ЇЗД ЦЕСУС-У

У днях 28.—30. червня 1947 р. відбудеться в Мюнхені III. Звичайний З'їзд Центрального Еміграційного Союзу Українського Студентства з такою програмою:

1. Відкриття.
2. Приняття порядку нарад.
3. Вибір Президії.
4. Відчитання і приняття протоколу з попереднього З'їзду.
5. Звіт Управи.
6. Звіт Контрольної Комісії.
7. Дискусії над звітами.
8. Уділення абсолюторії.
9. Справа об'єднань ЦЕСУС-у та ЦеСУС-у.
10. Резолюції З'їзду.
11. Закриття.

Подробиці подадуть до відома своїм членам Студентські Громади — члени ЦЕСУС-у.

Центральний Еміграційний Союз
Українського Студентства.

Мюнхен, 28. 5. 1947.

ЗАГАЛЬНИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ З'ЇЗД

У днях 29.—30. червня 1947 відбудеться в Мюнхені Загальний Студентський З'їзд з такою програмою:

1. Відкриття.
2. Приняття порядку нарад та правильника З'їзду.
3. Вибір Президії.
4. Доповідь про організаційне оформлення українського студентства.
5. Відчитання резолюцій ЦЕСУС-у та ЦеСУС-у.
6. Обговорення та приняття статуту.
7. Реферати. (Тема та доповідачі будуть подані на З'їзді).
8. Дискусія.
9. Вибір Проводу.
10. Резолюції.
11. Евентуалії.
12. Закриття.

Подробиці подадуть до відома своїм членам усі Студентські Громади на чужині.

Всестудентська Координаційна Комісія.

Мюнхен-Інсбрук, 27. 5. 1947.
